

ZARZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 6 listopada 1951 r.

w sprawie określenia władz wojskowych uprawnionych do zgłaszania zapotrzebowan na środki przewozowe i o trybie postępowania w tych sprawach.

Na podstawie art. 7 ust. 4 i art. 21 ustawy z dnia 18 lipca 1950 r. o dostarczaniu środków przewozowych na rzecz wojska i służby bezpieczeństwa publicznego w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 322) zarządza się, co następuje:

§ 1. W przypadku gdy władze wojskowe nie mogą zaspokoić swoich potrzeb służbowych przy pomocy własnych środków przewozowych ani też uzyskać w tym celu potrzebnych środków przewozowych w drodze umowy najmu, uprawnione są do korzystania ze środków przewozowych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1950 r. o dostarczaniu środków przewozowych na rzecz wojska i służby bezpieczeństwa publicznego w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 322).

§ 2. 1. Korzystanie ze środków przewozowych na podstawie powołanej w § 1 ustawy następuje w trybie zgłoszenia pisemnego zapotrzebowania do prezydium właściwej gminnej, miejskiej lub dzielnicowej rady narodowej.

2. Zgłoszenie zapotrzebowania dopuszczalne jest tylko na te środki przewozowe wymienione w art. 2 ustawy z dnia 18 lipca 1950 r., które są konieczne do przewozu osób w związku z ich podróżą służbową lub do służbowego przewozu rzeczy, w rozmiarach niezbędnych dla osiągnięcia celu podróży lub dokonania przewozu rzeczy.

3. Natomiast nie jest dopuszczalne zgłaszanie zapotrzebowania na dostarczenie środków przewozowych nie w celach przewozu osób lub rzeczy, lecz potrzebnych do wszelkiego rodzaju robót, np. do robót polnych itp. Do robót tych należy używać wyłącznie własnych środków przewozowych.

§ 3. 1. Władzami wojskowymi, uprawnionymi do zgłaszania zapotrzebowan na dostarczenie środków przewozowych, są dowódcy oddziałów wojskowych posiadający władzę dyscyplinarną co najmniej dowódcy pułku (samodzielnego batalionu, dywizjonu) oraz kierownicy grup geodezyjnych i topograficznych.

2. Dowódcy oddziałów mogą zgłaszać zapotrzebowania na dostarczenie środków przewozowych tylko za uprzednim zezwoleniem dowódcy okręgu wojskowego (dowódcy Wojsk Lotniczych, Marynarki Wojennej) i pod warunkiem, że posiadają przewidziane na ten cel kredyty. Zezwolenie to winno być uwidocznione na formularzu zapotrzebowania.

3. Kierownicy grup geodezyjnych i topograficznych mogą zgłaszać zapotrzebowania na dostarczenie środków przewozowych bez zezwolenia wymienionego w ust. 2.

§ 4. 1. Zapotrzebowania na dostarczenie środków przewozowych winny być zgłaszane na piśmie do prezydium gminnej, miejskiej lub dzielnicowej rady narodowej co najmniej na 24 godziny przed terminem dostarczenia środków przewozowych.

2. W zapotrzebowaniu należy wymienić: rodzaj niezbędnych środków przewozowych, ich liczbę, termin i miejsce dostarczenia środków przewozowych, przypuszczalny czas korzystania z tych środków oraz organ wojskowy uprawniony do korzystania z nich. Wzór za-

potrzebowania stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

3. Władze wojskowe sporządzają zapotrzebowania w dwóch egzemplarzach: jeden egzemplarz wysyłają do prezydium właściwej gminnej, miejskiej lub dzielnicowej rady narodowej celem wydania nakazu dostarczenia środka przewozowego, drugi — zatrzymują w aktach.

§ 5. Na podstawie otrzymanego zapotrzebowania prezydium gminnej, miejskiej lub dzielnicowej rady narodowej sporządza nakaz dostarczenia środka przewozowego w trzech egzemplarzach, z których jeden egzemplarz doręcza osobie obowiązanej do dostarczenia środka przewozowego, drugi — przesyła władzy wojskowej, trzeci — zatrzymuje w aktach.

§ 6. 1. Zabrania się władzom wojskowym i poszczególnym żołnierzom bezpośredniego zwracania się do posiadaczy środków przewozowych o ich dostarczenie.

2. Jedynie w przypadkach klęsk żywiołowych lub gdy tego wymaga interes obrony Państwa, jeżeli opóźnienie w uzyskaniu środka przewozowego grozi niebezpieczeństwem, władza wojskowa, uprawniona do zgłaszania zapotrzebowania (§ 3 ust. 1), może zgłosić zapotrzebowanie bez uzyskania zezwolenia wymienionego w § 3 ust. 2 lub bez zachowania terminu przewidzianego w § 4 ust. 1, a jeżeli organy właściwe do wydania nakazu nie są na miejscu obecne — może bezpośrednio zwrócić się do sołtysa o spowodowanie dostarczenia środka przewozowego lub do posiadacza środka przewozowego z żądaniem natychmiastowego dostarczenia go wraz z obsługą. Żądanie to, wyrażone na piśmie, zastępuje nakaz prezydium gminnej, miejskiej lub dzielnicowej rady narodowej.

3. W warunkach, wymienionych w ust. 2, każda władza lub organ wojskowy może również bez zachowania trybu wskazanego w §§ 3 i 4 zwrócić się pisemnie do prezydium gminnej, miejskiej lub dzielnicowej rady narodowej o wydanie nakazu dostarczenia środka przewozowego, a jeżeli organy właściwe do wydania nakazu nie są na miejscu obecne — może zwrócić się pisemnie bezpośrednio do sołtysa o spowodowanie dostarczenia środka przewozowego lub do posiadacza środka przewozowego z żądaniem natychmiastowego dostarczenia go wraz z obsługą.

4. W razie korzystania ze środka przewozowego w trybie wyjątkowym, określonym w ust. 2 i 3, władza lub organ wojskowy, korzystający ze środka przewozowego, obowiązany jest najpóźniej w terminie trzech dni od daty uzyskania w ten sposób środka przewozowego zawiadomić o tym w drodze służbowej dowódcę okręgu wojskowego (dowódcę Wojsk Lotniczych, Marynarki Wojennej), a w razie bezpośredniego zwrócenia się do sołtysa lub do posiadacza środka przewozowego — zawiadomić również prezydium właściwej gminnej, miejskiej lub dzielnicowej rady narodowej, doręczając równocześnie prezydium tej rady zapotrzebowanie na ten środek przewozowy.

§ 7. Środek przewozowy może pozostawać w dyspozycji władzy wojskowej lub osoby uprawnionej do

korzystania z niego jednorazowo przez czas nie dłuższy od trzech dni.

§ 8. Korzystający ze środka przewozowego obowiązany jest zwolnić go niezwłocznie po wykorzystaniu i wydać obsłudze (woźnicy, kierowcy) pisemne zaświadczenie, stwierdzające rodzaj użytego środka przewozowego, dokładny czas (dnie, godziny) korzystania z niego, a w odniesieniu do pojazdów mechanicznych — również ilość przebytych kilometrów.

§ 9. 1. Wynagrodzenie za dostarczone środki przewozowe wypłaca władza wojskowa, która zgłosiła zapotrzebowanie na dostarczenie środka przewozowego.

2. Wypłata wynagrodzenia winna nastąpić najpóźniej w ciągu 14 dni po zwolnieniu środka przewozowego za pośrednictwem prezydium gminnej, miejskiej lub dzielnicowej rady narodowej, które wydało nakaz dostarczenia środka przewozowego.

3. W celu dokonania wypłaty wynagrodzenia władza wojskowa sporządza listę wypłaty w dwóch egzemplarzach; jeden egzemplarz tej listy władza wojskowa przesyła do prezydium gminnej, miejskiej lub dzielnicowej rady narodowej, drugi — zatrzymuje w swoich aktach. Równocześnie z przesłaniem listy wypłaty władza wojskowa dokonuje wpłaty lub przelewu należnej sumy pieniężnej na konto prezydium tejże rady.

4. Lista wypłaty wynagrodzenia za dostarczone środki przewozowe winna zawierać następujące rubryki: 1) lp., 2) datę, 3) nazwisko, imię i adres właściciela środka przewozowego, 4) określenie środka przewozowego, 5) określenie czasu korzystania ze środka przewozowego, 6) należną stawkę wynagrodzenia, 7) kwotę ogólną należną do wypłaty, 8) pokwitowanie z odbioru należności i 9) adnotację o podstawie wypłaty.

5. Wynagrodzenie za dostarczone środki przewozowe oblicza się na podstawie stawek wynagrodzenia ustalonych przez właściwe władze w myśl art. 15 powołanej w § 1 ustawy z dnia 18 lipca 1950 r.

§ 10. 1. W przypadkach uszkodzenia, zniszczenia lub utraty środka przewozowego bez winy osób obowiązanych do jego dostarczenia lub obsługi w czasie i w związku albo w następstwie dostarczenia środka przewozowego na potrzeby wojska, poszkodowanemu należy się odszkodowanie.

2. Fakt zniszczenia, uszkodzenia lub utraty środka przewozowego winien być ustalony i stwierdzony protokólnie przez przedstawiciela władzy wojskowej (organu wojskowego), która zgłosiła zapotrzebowanie, i przedstawiciela prezydium gminnej, miejskiej lub dzielnicowej rady narodowej oraz przy współudziale poszkodowanego.

3. Przyznanie odszkodowania i ustalenie jego wysokości następuje w drodze orzeczenia prezydium powiatowej rady narodowej, rady narodowej miasta stanowiącego powiat lub dzielnicowej rady narodowej, wydanego w trybie przepisów o postępowaniu administracyjnym.

4. Odszkodowanie wypłaca władza wojskowa, która zgłosiła zapotrzebowanie na dostarczenie środka przewozowego w trybie przewidzianym dla wypłaty wynagrodzenia (§ 9).

§ 11. Dowódcy jednostek są obowiązani na specjalnych odprawach zaznajamiać podległych im żołnierzy i personel cywilny, w jakich przypadkach i w jakim trybie można dla celów służbowych korzystać z cywilnych środków przewozowych.

§ 12. Traci moc „Instrukcja o obowiązku dostarczenia środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju“ (Dz. Rozk. M.O.N. z 1946 r. Nr 2, poz. 20).

§ 13. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: **K. Rokossowski**
Marszałek Polski

Załącznik do § 4 ust. 2 zarządzenia
Ministra Obrony Narodowej z dnia
6 listopada 1951 r. (poz. 1322).

W Z Ó R

.....
(Nazwa lub numer jednostki wojskowej)
Data ..... Do
L. dz. .... Prezydium Gminnej, Miejskiej,
..... Dzielnicowej Rady Narodowej
w .....

Na podstawie art. 7 ustawy z dnia 18 lipca 1950 r. o dostarczaniu środków przewozowych na rzecz wojska i służby bezpieczeństwa publicznego w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 322) zgłaszam zapotrzebowanie na następujące środki przewozowe:

.....
(wymienić rodzaj i ilość środków przewozowych)
Termin i miejsce dostarczenia środków przewozowych .....
Przypuszczalny czas korzystania ze środków przewozowych (ewent. ilość km przy pojazdach mechanicznych)
Uprawnionym do korzystania ze środków przewozowych jest .....
.....
(wymienić osoby)

Miejsce pieczęci okrągłej .....
.....
(podpis dowódcy oddziału)

Z e z w a ł a m
dnia .....
Miejsce pieczęci okrągłej .....
.....
(podpis dowódcy okręgu wojskowego)